

Lausunto

11.02.2021

Asia: VN/10164/2019

Lausuntopyyntö vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksesta hallituksen esitysluonnokseksi lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti pykälään 4 a § Lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Selkiyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten rajanvetoa? Jos ei, miten säännöstä tulisi muuttaa?

Kyllä selkeyttää

2. Esitetään säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten kannalta hyvä linjaus. Vaikutuksena on, että monilla alueilla ei tulla pääsemään tähän mitoitukseen välittömästi sosiaalityöntekijöiden pulan vuoksi. Lastensuojelun sijaishuollossa olevien lasten asioiden hoidon tulee myös siirtyä jälkihuoltoon lapsen täyttäessä 18 vuotta, jolloin mitoitukseen pääseminen on mahdollinen, vrt. §28.

3 a. Vastaavatko 15 §:n täsmennykset tätä tavoitetta?

Kyllä

3 b. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Velvoittaa terveydenhuoltoa osallistua lastensuojeluun enemmän.

4. Ehdotuksessa esitetään säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta voimassa olevan lastensuojeluasian vireille tulon sijaan. Tavoitteena on, että tämä vahvistaisi sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin ensisijaisuutta. Onko ehdotettu sääntely tarkoituksenmukainen asetetun tavoitteen kannalta?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4

Muuttaa toimintaa sosiaalihuoltolain ensisijaisuuteen.

5. Ehdotuksessa esitetään lastensuojelun asiakkuuden päättymisestä säätämistä. Mitä käytännön vaikutuksia tällä säätelyllä olisi?

Selkeyttää asiakkaalle asiakasprosessin päättymisestä. Jäntevöittää asiakastyötä.

6 a. Arvioitko ehdotetun säädöksen johtavan käytännössä avohuollon palvelujen kehittämiseen?

Kyllä

6 b. Miten arvioitte tämän tavoitteen toteutuvan ehdotetun säännöksen avulla?

Lisää vaihtoehtoja avohuollon palvelujen järjestämiseen.

7. Sijaishuoltopaikan valintaa koskevaa säätelyä ehdotetaan täsmennettävän. Sijaishuoltopaikan valinnassa tulisi aina arvioida yksilöllisesti lapsen etu, lapsen tarpeita vastaava kuntoutuksellinen osaaminen ja lapsen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja muun opetuksen sekä siihen tarvittavan tuen varmistaminen. Millaisia vaikutuksia näette ehdotetulla säätelyllä olevan sijaishuoltopaikan valintaan ja sitä koskevaan päätöksentekoon? Onko pykälän säätely asetettujen tavoitteiden näkökulmasta riittävä?

Vahvistaa lapsen etua ja on otettava mm. yksityisten ostopalvelujen hankinnassa huomioon.

8. Lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen tukemista ehdotetaan vahvistettavan erityisesti sijaishuollon aikana (49 a §, 50 §, 52 a §, 57 § ja 60 d §). Miten ehdotettu säätely vastaa lapsen sijaishuollon aikaiseen tuen tarpeeseen perusopetuksen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisessa?

-

9 a. Onko 49 a §:n säätely vaativasta sijaishuollosta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

Kyllä

9 b. Mitä käytännön vaikutuksia ehdotuksella olisi?

On tarpeellinen ja laajentaa vaativan sijaishuollon järjestämistä eri asiakasryhmille. Tarvetta on tällä hetkelläkin enemmän esim. lastensuojelun ja vammaispalvelun/ lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian yhdistettynä palveluna.

10. Selkeyttääkö ehdotettu muotoilu erityisen huolenpidon jakson hoidollista ja kuntouttavaa sisältöä?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 10

-

11 a. Vastaako ehdotettu muotoilu näihin tavoitteisiin?

Kyllä

11 b. Millaisia vaikutuksia erityisen huolenpidon jakson pidentämisellä olisi?

-

12. Erityisen huolenpidon jakson päätöksenteko: Millaisia vaikutuksia olisi nykyisen päätöksentekorakenteen (30 + 60 vrk) muuttamisella siihen, että jatkossa yksi päätös mahdollistaisi enemmillään 90 vuorokauden erityisen huolenpidon jakson ja sen jälkeen tarvittaessa enimmillään toisen 90 vuorokauden jakson?

Mahdollisesti vähentää päätöksentekoa.

13. Onko ehdotettu erityisen huolenpidon asumisyksiköiden henkilöstöresurssi (59 a §) riittävä?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 13

-

14 a. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Kyllä

14 b. Mitä vaikutuksia sillä olisi?

-

15. Miten 11 luvun säännökset rajoituksista toteuttavat sijaishuollossa olevien lasten perus- ja ihmisoikeuksia?

Ovat lapsen edun mukaisia.

63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

66 § Henkilöntarkastus

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

68 § Kiinnipitäminen

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

69 a § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

70 § Eristäminen

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

Ovat lapsen edun mukaisia. Antavat tarvittavia työkaluja sijaishuollon henkilökunnalle toteuttaa vaativaa työtä.

17 a. Toteuttaako säännös tätä tavoitetta?

Kyllä

17 b. Millaisia vaikutuksia ehdotetulla 71 §:ssä säädetyillä erityisillä rajoituksilla näette olevan lapsen päihdehoidon ja -kuntoutuksen toteuttamiseen?

-

18. Miten 69 a §:ssä ehdotetut muutokset mahdollistavat luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamisen?

69 a § on kokonaisuudessaan hankaloittanut sijaishuoltoyksikön toimintaa. Käytännössä yksikössä tulisi olla aina ylimääräistä henkilökuntaa varalla, koska yksikön lasten hoitoon tulee olla aina tarvittava henkilöstömäärä. Voi johtaa siihen, että yksikköön tulee kutsua palauttamisen ajalle uutta, lapsille vierasta sijaishenkilökuntaa. Tärkeintä olisi saada laitoksesta poistunut henkilö tavoitettua mahdollisemman nopeasti, mutta tämä säännös voi lykätä sitä myöhemmäksi. Pykälä ei ole tarkoituksenmukainen eikä se takaa sitä, että henkilö on tuttu, joka palauttamisen hoitaa.

19. Miten tehokkaasti ehdotettu 73 §:n mukainen säännös toteuttaa eristämisen täytäntöönpanon valvontaa?

-

20. Miten tehokkaasti ehdotettu 74 §:n säännös kirjaamisvelvoitteesta ja toimittaminen kuukausittain aluehallintovirastoon toteuttaa rajoitustoimenpiteiden valvontaa?

-

21. Ovatko ehdotetut jälkihuollon sisältöä koskevat täsmennykset riittäviä?

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 21

-

22. Ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtion lastensuojelulaitoksista ja täsmennettävän valtion lastensuojeluyksiköiden tehtäviä vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroituna palveluna. Valtion lastensuojeluyksiköiden tehtävänä olisi vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroidun palvelun,

erityisen huolenpidon sekä lastensuojelun jälkihuollon järjestäminen. Vastaisiko ehdotetun lain 2 § vaativan sijaishuollon tarpeisiin?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 22

-

23 a. Pykälä x tai pykälät x-x §:t ovat hyvät ehdotetussa muodossa.

-

23 b. Muutosehdotus pykälään x:

-

23 c. Muutosehdotus pykälän x perusteluihin:

-

Korhonen Leena

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä -
Perhe- ja sosiaalipalvelut